

KESKI-POHJANMAAN LINTUTIETEELLINEN YHDISTYS RY (KPLY)
PL 171
67101 KOKKOLA

POHJOIS-POHJANMAAN LINTUTIETEELLINEN YHDISTYS RY (PPLY)
PL 388
90101 Oulu

10.3.2010

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, ympäristövastuualue
PL 113
90101 Oulu
kirjaamo.pohjois@avi.fi

Hakija:
Vapo Oy, PL 22, 40101 Jyväskylä, puh. 020 790 5621

Asia:
Paskonevan turvetuotantoalueen ympäristölupa ja toiminnanaloittamislupa,
Pyhäjärvi ja Haapajärvi

Viite:
PSAVI/62/04.08/2010

Mielipide Paskonevan turvetuotantoalueen ympäristölupa- ja toiminnanaloittamislupahakemuksesta

Keski-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys (jatkossa KPLY) ja Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys (jatkossa PPLY) vaativat hakemuksen hylkäämistä. Vapo OY:lle ei tule myöntää lupaa turvetuotannon aloittamiseen Paskonevalla muun muassa Luonnonsuojelulain 65 §, Ympäristönsuojelulain 42 § ja Euroopan Parlamentin ja Neuvoston direktiivin 2009/147/EY (EU:n lintudirektiivi) vastaisten seurausten johdosta. Hanke on myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastainen, koska se kohdistuu ojittamattomille ja luonnontilansa säilyttäneille suoalueille.

Jos hankkeelle myönnetään ympäristölupa, toiminnanaloittamislupaa ei tule antaa ennen päätöksen lainvoimaisuutta.

Paskonevan luonnontilaisuus ja sijainti

Paskoneva on suurelta osin luonnontilainen suo alueella, jolla suurin osa soista on ojitettu metsätalouden käyttöön tai otettu turvetuotantoon. Suunnitellusta 96 hehtaarin tuotantoalueesta lähes puolet (45 ha) on ojittamatonta suota. Alueen jäljellä olevat avonevat tulisi säilyttää. 2,1 km suunnitellun tuotantoalueen koillispuolella sijaitsee Kärämäen Nurmesjärven Natura-alue.

Paskonevan linnustoselvitys

Paskonevan linnustoa on selvitetty yhden käyntikerran kartoituslaskennalla 3.6.2004. Hakemuksen liitteenä olevassa linnustoselvityksessäkin todetaan, että ”soiden ja avomaiden linnuston selvittämiseksi luotettavasti tarvittaisiin vähintään viisi, mieluummin kahdeksan laskentakierrosta” ja, että ”vähälukuiset lajit voivat huonolla onnella jäädä huomaamatta kokonaan”. Puutteellisesta linnustokartoituksesta huolimatta Paskoneva on todettu linnustoltaan merkittäväksi. Ympäristöluvan myöntämisestä harkittaessa pitäisi hankealueen linnusto tuntea hyvin myös vähälukuisten lajien osalta, sillä ne ovat useimmiten juuri eniten suojelua vaativia lajeja. Hyvään onneen ei tällaisessa tapauksessa voi luottaa. Linnustokartoitus on myös jo 6 vuotta vanha, joten sen perusteella ei voida päätellä suon tämänhetkistä linnustoa kuin suuntaa antavasti. KPLY:n ja PPLY:n mielestä hakijan tulee pystyä tuoreen ja perusteellisen linnustoselvityksen avulla osoittamaan, ettei hanke uhkaa uhanalaisten tai erityisesti suojeltavien lajien elinympäristöjä. Alueella ei ole tehty viime aikoina linnustolaskentoja, mutta mm. 1970-luvulla Pasko-Vittouen lammella pesi mm. mustakurkku-uikku, joka myös osoittaa alueen olevan arvokas lintualue.

Linnustoselvityksen perusteella suon linnustollisesti arvokkain osa, Pasko-Vittouen ympäristö, on rajattu varsinaisen tuotantoalueen ulkopuolelle. Tuotantoalueen kuivatus ja tuotannonaikaiset melu- ja pölyhaitat tulisivat kuitenkin vaikuttamaan myös Pasko-Vittouen ympäristön luonnontilaan heikentäen sitä lintujen elinympäristönä.

Hankeen vaikutus Kärsämäen Nurmesjärven Natura-alueeseen

Hakemuksen mukaan hankealueen lähiympäristössä ei sijaitse suojelualueita tai suojeluohjelmiin kuuluvia alueita, koska hakija tulkitsee 2,1 km tuotantoalueen koillispuolella olevan Kärsämäen Nurmesjärven Natura-alueen olevan hankkeen vaikutusalueen ulkopuolella. Linnuille 2,1 km on kuitenkin hyvin lyhyt lentomatka. Onkin erittäin todennäköistä, että Paskonevalla pesivät tai levähtävät linnut käyttävät Nurmesjärveä ruokailualueenaan. Vastaavasti osa Nurmesjärvellä pesivistä tai levähtävistä linnuista todennäköisesti vieraillee Paskonevalla, koska se on yksi harvoista luonnontilaisena säilyneistä Nurmesjärven ympäristön kosteikoista. Paskonevalla saattaa siten olla merkitystä Nurmesjärven Natura-alueen suojeltuun linnustoon, jolloin Luonnonsuojelulain 65 § mukaisesti hankkeen vaikutus Natura-alueeseen tulee arvioida yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa. Hankkeen vaikutusten arvioinnin tärkeyttä yhdessä muiden hankkeiden kanssa korostaa se, että huomattava osa Nurmesjärven ympäristön soista on jo otettu turvetuotantoon.

Alueella esiintyvät uhanalaiset petolinnut

Paskoneva sijaitsee kahden uhanalaisen ja EU:n lintudirektiivin liitteessä 1 mainitun petolintulajin pesimäaikaisella reviirillä. Nämä lajit mainitaan tämän asiakirjan liitteessä 1. Lintudirektiivin mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki toimenpiteet luonnonvaraisten lintujen elinympäristöjen riittävän moninaisuuden ja laajuuden säilyttämiseksi ja ylläpitämiseksi ja direktiivin liitteessä 1 mainittujen lajien elinympäristöjä on suojeltava erityistoimin. Turvetuotannon aloittaminen Paskonevalla saattaisi heikentää edellä mainittujen uhanalaisten petolintujen elinympäristöä tavalla, joka uhkaa lajien säilymistä alueen pesimälinnustossa.

Yhteenveto

Turvetuotannon aloittaminen pesimälinnustoltaan merkittäväällä Paskonevalla todennäköisesti aiheuttaisi Ympäristönsuojelulain 42 § vastaista erityisten luonnonolosuhteiden huononemista, jolla saattaisi olla jopa valtakunnallista tai laajempaakin merkitystä uhanalaisten petolintujen suojelussa. KPLY:n ja PPLY:n mielestä luvan myöntäminen hankkeelle edellyttäisi hakijalta poikkeuksellisen laajoja ja perusteellisia selvityksiä hankkeen vaikutuksista linnustoon erityisesti huomioiden Paskonevan merkitys uhanalaisten petolintulajien pesimä- ja saalistusalueena. Lisäksi Paskonevan merkitys Kärsämäen Nurmesjärven Natura-alueen linnustolle tulisi olla tiedossa. Koska edellä mainittuja selvityksiä ei ole tehty, KPLY ja PPLY katsovat, että Vapo OY:lle ei tule myöntää hakemuksen mukaista ympäristölupaa eikä toiminnanaloittamislupaa.

Keski-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry

Johan Hassel

puheenjohtaja

Toni Uusimäki

sihteeri

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry

Esa Aalto

puheenjohtaja

Ari-Pekka Auvinen

suojelutoimikunnan puheenjohtaja